

γράφει
ο Δρ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΙΛΗΣ*

*Διευθυντής Ερευνών
Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.
Τα βήματα του «Προσφυγες,
Ευρώπη, Ανασφύσια»
κυκλοφορεί από τις εκδόσεις
Παπαδόπουλος.

Στην προ δυόμισι εβδομάδων συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών Ελλάδας - Τουρκίας στην Αγκυρα, ο Μ. Τσαβούσογλου εξέφρασε την επιθυμία της Ελλάδα να μην καταστεί βάση ασύλου για τα μέλη του κινήματος Γκιουλέν. Η εκδήλωση απογοητευότας από μεριάς Αγκυρας (πέραν της αδυναμίας κατανόησης της διάκρισης των εξουσιών) φέρνει στην επιφάνεια ένα από τα κυριότερα ζητήματα που καθορίζουν και θα εξακολουθήσουν να επηρεάζουν τις δημόσιες προβληματικές σχέσεις Τουρκίας - Ε.Ε.: την πεποιθηση της Τουρκίας πώς συγκεκριμένα κράτη μέλη στηρίζουν ή έτσι ανένονται τη δράση των «εκθρών» της χώρας, συνδυαστικά με μια περιφρονητική στάση απέναντι στις ευαισθησίες της.

ΤΟΥΡΚΟΙ αξιωματούχοι καταγγέλλουν συχνά ευρωπαϊκές χώρες για υπόθαλψη τρομοκρατών, καθώς και για τη χλιαρή και διοτακτική στήριξη κατόπιν του αποτυχημένου πραξικοπήματος. Η κρίτικη της Αγκυρας εστιάζεται αφενός στην απροθυμία εκρίζωσης των γκιουλενιστών, που διαστρεβλώνουν μέσω των πυρίνων τους την εικόνα της τουρκικής κυβέρνησης στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, αφετέρου στην παροχή ασύλου σε πραξικοπητές (κυρίως στρατιωτικούς) και άλλα στοιχεία που δρουν υπονομευτικά για την ενότητα της χώρας. Η Αγκυρα κατηγορεί, επίσης, ευρωπαϊκές χώρες για την εργαλειοποίηση τρομοκρατών (ειδικότερα των Κούρδων) εναντίον του καθεστώτος Ερντογάν.

ΕΝΤΕΛΕΙ, η αιτίσηση είναι πως η Ε.Ε. δεν προσεγγίζει με κατανόηση τους τουρκικούς προβληματισμούς αλλά και με τη δέσουσα υπομονή την ανάγκη επαναφοράς στην εσωτερική κανονικότητα μετά το «τραύμα» που άφησε το αποτυχημένο πραξικόπεμπο, αφού, όμως, πρώτα εξαρθρώθουν τα Τάγματα Γκιουλέν και η ευρύτατη παρεόφροση του στον κρατικό μηχανισμό. Ο τερματισμός της κατάστασης έπειτα ανάγκης θα συνέβαλε στην εξόμαλυνση, ωστόσο δεν φαίνεται πιθανό να αρθεί στο άμεσο μέλλον, σε ένα κράτος που ρέπει προς ένα μονοπρόσωπο υπότημα χωρίς θεσμικά αντίβαρα.

Καθώς η επιρροή των ισχυρότερων δυτικών μας συμμάχων σε περίπτωση επληνοτουρκικής κρίσης μοιάζει περιορισμένη, η Ελλάδα έχει έναν διπλό στόχο: να μην παρεκτραπεί η κατάσταση σε ένα «θερμό» σημείο και να καταδείξει ότι δεν επενδύει στην κρίση των σχέσεων της Τουρκίας με την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ

Τα μέτωπα Ερντογάν και η Ελλάδα

ΕΥΛΟΓΑ, ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλούν τα συνεχή αιτήματα έκδοσης που υποβάλλονται από τις τουρκικές Αρχές αλλά και η εύκολη στοχοποίηση τουρκικής καταγγαγής Ευρωπαίων πολιτών. Οι Ευρωπαίοι δεν μπορούν να ανεχθούν συνεχείς αξιώσεις έκδοσης με αμφιβολα αποδεικτικά στοιχεία, ούτε να «ανοίξουν» παρτίδες με μια χώρα που φυλακίζει πολίτες τους με πρόσθεση να τους ανταλλάξει αργότερα ή να ασκήσει πίεση σε ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Η Τουρκία, από την πλευρά της, φοβάται μαζικές αιτήσεις ασύλου σώσων καταφεύγοντων σε ευρωπαϊκές χώρες διωκόμενοι μετά το πραξικόπεμπο του 2016. Δεδομένης, πάντως της αρνητικής εικόνας της Αγκυρας σε μεγάλο μέρος της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, τα κράτη-μέλη δεν μπορούν εφεξής να κάνουν τα στραβά μάτια στην αναστολή λειτουργίας του κράτους δικαίου, την καταπάτηση στοιχειώδων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη συστηματική κειραγώη των media, με αποτέλεσμα η πορεία αυτών να επιδρά πλέον σημαντικά στις ευρωπαϊκές σχέσεις. Από την άλλη, τυχόν τερματισμός της «νεκρωμένης» ενταξιακής διαδικασίας θα προσφέρει άλλοι στον Ερντογάν να επιρίψει τη συθύνες του ναυαγίου στους Ευρωπαίους, ενώ θα αποδείχει περαιτέρω την Τουρκία, απομονώντας πλήρως τις φιλελεύθερες φυνές στην εσωτερικό της.

ΣΤΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ, οι διμερείς σχέσεις βαίνουν προς εξέμαλπνον στη ζήτημα των θεωρήσεων βίζας, ενώ η αρνητική στάση της Ουάσιγκτον στο δημοψήφισμα της 25ης Σεπτεμβρίου των Κούρδων του Ιράκ εκτιμήθηκε δεδηντά, εφόσον απόδυνάμωσε αισθητά τις βλέψεις του κουρδικού στοιχείου στην περιοχή. Αρκετά ζητήματα, πάντως, παραμένουν σε εκκρεμότητα, ενώ καταλυτικό ρόλο θα παιξειν στάση του Ερντογάν στη δεδομένη πρόθετη

στην Τραπη να απομονώσει την Τεχεράνη, αλλά και στην (εκ νέου) αναζωπύρωση της έντασης μεταξύ Σαουδικής Αραβίας και Ιράν, που ενδέκεται να λάβει επικίνδυνη τροπή στο προσεχές χρονικό διάστημα.

Η ΕΛΛΑΔΑ, παρότι εσχάτως Δύση και Τουρκία βρίσκονται σε αναζήτηση κοινού τόπου, εύλογα ανησυχεί πώς τυχόν συντήρηση του αρνητικού πομπεντού θα μπορούσε να επιδράσει αρνητικά στην ελληνοτουρκικά, στο Κυπριακό και στο προσφυγικό. Ετοι, επιχειρεί να επαναφέρει τις διαβούλευσεις με τη γείτονα σε ένα λειτουργικό πλαίσιο. Βέβαια, σε αυτή τη φάση, το ζητούμενο είναι η εδραιώση στη σχέσης σκετικής εμπιστοσύνης και αμεσότητας με τον Πρέσδρο Ερντογάν, σε μια συγκυρία κατά την οποία οι περισσότεροι πιγέτες της Δύσης όχι μόνο δυσπιστούν απέναντι του, αλλά δυσκολεύονται κιόλας να συνεννοθούν μαζί του. Καθώς, λοιπόν, η επιρροή των ισχυρότερων δυτικών μας συμμάχων σε περίπτωση επληνοτουρκικής κρίσης μοιάζει περιορισμένη, η Ελλάδα έχει έναν διπλό στόχο: να μην παρεκτραπεί η κατάσταση σε ένα «θερμό» σημείο και να καταδείξει ότι δεν επενδύει στην κρίση των σχέσεων της Τουρκίας με την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ.

ΒΕΒΑΙΑ, η πρόσφατη επίσκεψη Τσαβούσογλου στη Θράκη επιβάρυνε αρχείαστα το κλίμα. Συνάρι, φανέρωσε τόσο την απροθυμία της Αγκυρας να αναγνωρίσει εμπράκτως στην Αθήνα τη διακριτική και υποβοτητική προστο τουρκικού καθεστώτα στάση του πραξικοπήματος δύο και τη διάθεσή της να προκαταλάβει τις συζητήσεις, θέτοντας εκ προοιμίου στο τραπέζι τις αναβαθμισμένες αξιώσεις της. Αυτόματα, ο πίκας των προσδοκιών τοποθετείται καμπλά αναφορικά με την επίσκεψη Ερντογάν.